

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT Kunta:

Humppilan kunta

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Minna Ylikännö
- Nimike: Kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: minna.ylikanno@humppila.fi
- Puhelinnumero: +358-44-706 4447

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa:

737 268, 34 euroa

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Humppilan kunta ei ole saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1.

Forssan sairaalan myynti Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ja siihen liittyvät alaskirjaukset aiheuttivat merkittävän taloudellisen menetyksen kunnalle. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän purkamisen yhteydessä tehtiin kertaluonteinen alaskirjaus, joka Humppilan kunnan osalta oli 757 268 euroa. Tämä vaikutti suoraan kunnan tilinpäätökseen, jossa vuosikate jäi negatiiviseksi (-233 372 €) ja tilikauden alijäämäksi muodostui yhteensä 1 376 875 euroa

Koska Forssan sairaalan kiinteistöt myytiin Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle (Oma Häme) osana sote-uudistusta, kauppa tehtiin selvästi alle tasearvon. Vaikka kaupan yhteydessä saatiin myös varoja velkojen maksuun ja investointeihin, alaskirjaukset heikensivät tilikauden tulosta merkittävästi. Kunnan talouden suunnittelun kannalta tällaiset **kertaluonteiset** tappiot vaikeuttavat budjetointia ja johtavat tässä tapauksessa säästötoimiin, henkilöstövähennyksiin ja elinvoiman kannalta keskeisten investointien lykkäämiseen.

2.

Kunnan vuokrataloyhtiöiden heikko kunto on johtanut merkittäviin korjaus- ja ylläpitotarpeisiin. Lähivuosina joudutaan tekemään mittavia peruskorjauksia, jotka nostavat hoitokuluja merkittävästi. Korkeat hoitokulut heijastuvat suoraan vuokratasoon, mutta erityisesti pienissä kunnissa vuokria ei voida nostaa rajattomasti ilman, että asunnot jäävät tyhjilleen. Tämä puolestaan vähentää vuokratuottoja ja kasvattaa taloyhtiöiden alijäämää, mikä voi johtaa siihen, että kunta joutuu tukemaan yhtiöitä taloudellisesti tai kattamaan niiden tappioita

Lisäksi, jos kunnan omistamien vuokrataloyhtiöiden kunto on heikko, asukkaiden asumisolosuhteet heikkenevät, mikä voi aiheuttaa muuttotappiota ja vähentää kunnan vetovoimaa. Tämä vaikuttaa negatiivisesti kunnan verotuloihin ja pitkällä aikavälillä koko kunnan elinvoimaan

Kunnan viemärlaitoksen toiminta on tappiollista, mikä johtuu ennen kaikkea verkoston huonosta kunnosta. Vanha ja vuotava viemäriverkosto on nostanut jäteveden käsittelykustannuksia. Viemärlaitoksen tulot eivät kata kasvavia menoja, ja alijäämä on katettava kunnan muista varoista. Tämä heikentää kunnan taloudellista liikkumavaraa ja voi johtaa investointien (mm. viemäriverkoston kunnostus) lykkäämiseen tai muiden palveluiden karsimiseen.

Yhteenveto: Vuokrataloyhtiöiden heikko kunto ja korkeat hoitokulut sekä viemärlaitoksen tappiollinen toiminta muodostavat merkittävän riskin kunnan taloudelle. Ne lisäävät kunnan menoja, vähentävät tuloja ja heikentävät mahdollisuuksia investoida muihin kunnan kehittämisen kannalta tärkeisiin kohteisiin. Pitkittyessään nämä ongelmat voivat johtaa kunnan talouden tasapainottamistarpeen kasvuun ja jopa valtionosuuksien korotuksen hakemiseen. Luonteeltaan edellä kuvatut ongelmat ovat **tilapäisiä**, jos niihin pystytään puuttumaan esimerkiksi valtionosuuden korotuksen tuoman taloudellisen liikkumavaran myötä.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihe)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

3.

Vuoden 2024 aikana järjestetyt kulttuuritapahtumat, kuten juhluvuoden tilaisuudet, aiheuttivat kunnalle huomattavia taloudellisia tappioita. Tapahtumien järjestämiseen kohdistuneet kustannukset ylittivät selvästi niistä saadut tuotot, eikä tapahtumien markkinointi onnistunut tuomaan kunnalle toivottua näkyvyyttä tai vetovoimaa uusien kävijöiden ja asukkaiden houkuttelemiseksi.

Tapahtumien järjestäminen aiheutti henkilöstölle runsaasti ylimääräistä työtä. Työn kuormittavuus kasvoi, kun tapahtumien suunnittelu ja toteutus vaativat paljon resursseja ilman selkeää työnjakoa ja johtamista. Tämä heikensi merkittävästi työhyvinvointia. Työhyvinvoinnin heikkeneminen on tutkimusten mukaan yhteydessä muun muassa sairauspoissaolojen kasvuun, työuupumukseen ja henkilöstön sitoutumisen heikkenemiseen, mikä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti organisaation tuloksellisuuteen ja talouteen.

Taustalla oli selkeitä puutteita talousosaamisessa ja johtamisessa. Tapahtumien budjetointia ja taloudellista seuranta ei toteutettu riittävän systemaattisesti, mikä johti kustannusten karkaamiseen ja riskien aliarviointiin. Johtamisen laatuun vaikutti myös ylimmän kuntajohdon vaihtuvuus, mikä heikensi strategista jatkuvuutta ja päätöksenteon johdonmukaisuutta. Hyvä johtaminen edellyttää selkeitä rakenteita, yhteisiä pelisääntöjä ja jatkuvaa kehittämistä – näiden puute näkyi sekä henkilöstön kokemuksissa että kunnan taloudellisessa tuloksessa.

Yhteenveto: Kulttuuritapahtumien aiheuttamat taloudelliset tappiot, epäonnistunut näkyvyyden saavuttaminen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin heikkeneminen johtuvat ennen kaikkea puutteellisesta talousosaamisesta, johtamisen rakenteiden ja käytäntöjen puutteista sekä ylimmän johdon vaihtuvuudesta. Näiden **poikkeuksellisten** tekijöiden yhteisvaikutus on heikentänyt kunnan taloudellista ja toiminnallista kestävyyttä sekä henkilöstön jaksamista ja motivaatiota.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Kuten liitteenä olevasta tilintarkastuskertomuksesta ilmenee, syksyn 2024 talousarviovalmistelussa ei nähtävissä olleesta talouden tilanteen merkittävästä heikkenemisestä huolimatta käsitelty Kuntalain §110 vaatimalla tavalla talouden tasapainottamista ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta haettiin vuonna 2024, mutta silloin laadittu talouden tasapainottamissuunnitelma ei ollut kaikilta osin uskottava, eikä sitä myöskään toimeenpantu osana talousarviovalmistelua ja toiminnan suunnittelua taloussuunnittelukaudella. Kuntalain §110 laiminlyönti vuonna 2024 virassa olleiden kunnan- ja hallintojohtajien sekä kunnanhallituksen osalta on johtanut kunnan taloudellisen tilanteen heikkenemiseen edelleen, ja edellyttää harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemista.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

- Virkojen ja työsuhteiden sekä pitkien sijaisuuksien täyttöluvat käsitellään kunnanhallituksessa
- Sijaisten käyttö on sallittua vain, jos tehtävien hoito sitä erityisesti vaatii
- Koulutuksiin osallistutaan vain, jos esihenkilö arvioi koulutuksen olevan välttämätön työtehtävien hoitamiseksi
- Kunnan vuokratilayhtiöiden talouden tervehtyttämiseksi on laadittu ohjelma

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

- Työterveyshuollon palvelusopimus päivitetään alkaen 1.10.2025
- Muutosneuvotteluiden alkamisesta on tiedotettu henkilöstöä 23.9.2025
- Määräaikainen hyvinvointikoordinaattorin työsuhde on päättynyt 30.9. Tehtävät jaetaan muun henkilöstön kesken.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Mitä tulee Forssa sairaalan myyntiin, Humppilan kunnan luottamushenkilöillä ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa hinnan muodostukseen tai siihen, että kiinteistö olisi voitu myydä esimerkiksi yksityiselle toimijalle korkeammalla hinnalla. Sote-uudistuksen yhteydessä kiinteistöomaisuus siirtyi perustetuille hyvinvointialueille valtakunnallisesti määritellyillä ehdoilla ja arvostusperusteilla, joihin kunnat eivät voineet vaikuttaa. Näin ollen sote-palveluiden jatkumisen turvaaminen perustui pitkälti siihen, että kuntien omistamaa kiinteistövarallisuutta siirtyi hyvinvointialueille alihintaan, ja tästä aiheutuneet taloudelliset tappiot jäivät kuntien kannettavaksi. Tämä on heikentänyt myös Humppilan kunnan taloudellista asemaa ja kaventanut sen mahdollisuuksia vaikuttaa omaan talouteensa.

Taloudellisten haasteiden vakavuudesta huolimatta Humppilan kunnalla on poikkeuksellisen hyvät lähtökohdat taloutensa tasapainottamiseen. Kunnan vahvuudet muodostuvat kolmesta keskeisestä tekijästä: logistisesti erinomaisesta sijainnista, vakiintuneesta seudullisesta yhteistyöstä sekä uudistuneesta ja osaavasta johtohenkilöstöstä.

Humppila sijaitsee valtateiden 2 ja 9 risteyksessä, mikä tarjoaa kunnalle merkittäviä mahdollisuuksia kehittää elinkeinoelämää ja houkuttaa uusia investointeja. Puolimatkan alueen kehittäminen, mukaan lukien teollisuus- ja toimitilarakennusten infrarakentaminen sekä tiesuunnitelmat valtatie 2 liikennejärjestelyjen parantamiseksi, tukevat kunnan strategista tavoitetta lisätä vetovoimaa ja yritysmuonteisuutta

Humppila on aktiivinen toimija Forssan seudun kuntien välisessä yhteistyössä. Etenkin Jokioisten ja Ypäjän kuntien kanssa tehdään eri toimialojen välillä hyvää yhteistyötä ja Humppilan kunta ostaa esimerkiksi palkanmaksun palvelut Jokioisten kunnalta. Uusista avauksista yhteistyön kehittämiseksi on keskusteltu.

Kunnan johtohenkilöstö on uudistunut, ja uusi johto tuo mukanaan vahvaa osaamista talouden hallinnasta, toimintaympäristön ymmärryksestä, työllisyyden hoidosta, johtamisesta ja hankehallinnasta. Johto on osoittanut aktiivisuutta ja yhteistyökykyä muun muassa talouden tiimimiittien käynnistämällä, joissa talouden tilannetta tarkastellaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Lisäksi kunnanjohtaja Minna Ylikännö on asettunut asumaan Humppilaan kesällä 2025, mikä osoittaa sitoutumista kunnan kehittämiseen ja vahvistaa paikallista läsnäoloa ja johtajuutta.

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike:

Minna Ylikännö, kunnanjohtaja

Liitteet:

- Talouden tasapainottamissuunnitelma
- Tilinpäätös 2024
- Tilintarkastuskertomus tilikaudelta 1.1.-31.12.2024
- Osavuosikatsaus 1-6/2025
- Pöytäkirjanote, kunnanvaltuuston kokous 17.9.2025, §51: Talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2025-2029